

# MEDIJSKA PISMENOST

## Program za stjecanje

## temeljnih kompetencija



ILIJA MUSA • LEJLA TURČILO • JELENA ĆURGUZ

**MEDIJSKA PISMENOST**  
PROGRAM ZA STJECANJE  
TEMELJNIH KOMPETENCIJA



## UVOD

Kako bi se u Bosni i Hercegovini podigla razina medijske pismenosti Agencija za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje Bosne i Hercegovine je u okviru ERASMUS+ programa EPALE (Elektronička platforma za obrazovanje odraslih u Europi) sufinanciranog sredstvima Europske unije, zajedno s partnerima iz Republike Hrvatske, Srbije, Slovenije i Crne Gore realizirala je aktivnosti izrade *Programa za stjecanje temeljnih kompetencija medijske pismenosti*.

Program stjecanja temeljnih kompetencija iz područja medijske pismenosti izrađen je s ciljem:

- obrazovanja za demokratsko društvo;
- stvaranja uvjeta za jačanje sposobnosti recepcije medijskih sadržaja, njihove analize i kritičkog promišljanja;
- unaprjeđenja funkcionalne medijske pismenosti;
- razvoja spremnosti pojedinca za aktivno razumijevanje načina kreiranja javnog mnijenja putem medija.

Ovim programom definiraju se minimalni ishodi učenja ostvareni pohađanjem i uspješnim završavanjem *Programa* kako bi polaznici stekli kompetencije potrebne za jačanje sposobnosti recepcije medijskih sadržaja, njihove analize i kritičkog promišljanja, kao i samostalnog kreiranja medijskih sadržaja i njihove distribucije.

Sadržaj Programa temeljen je na preporukama iz zajedničkog dokumenta „Okvir kompetencija medijske pismenosti“, koji su izradili predstavnici državnih službi za potporu NSS EPALE zajedno sa stručnjacima s područja medijske pismenosti.

Ilija Musa



## OPĆE INFORMACIJE O PROGRAMU

|  |   |
|--|---|
| <b>Naziv programa</b>  | <b>Program za stjecanje ključnih kompetencija medijske pismenosti</b>   |
| <b>Bodovi (ECVET)</b>  | 3 ECVET   |
| <b>OKVIR KOMPETENCIJA MEDIJSKE PISMENOSTI</b>  |   |
| <b>Uvjeti stjecanja programa (završetka programa)</b>                                  | Stečena 3 ECVET boda<br>Polazniku se nakon uspješne provjere izdaje Potvrda provoditelja  |
| <b>Trajanje i načini izvođenja nastave</b>   | Program se provodi redovitom nastavom u trajanju od 75 sati, uz mogućnost izvođenja programa na daljinu u realnom vremenu (online). Ishodi učenja ostvaruju se dijelom vođenim procesom učenja i poučavanja u trajanju od 45 sati, a dijelom samostalnim aktivnostima polaznika u trajanju od 30 sati. Ukupno 75 sati.  |
| <b>Materijalni uvjeti i okruženje za učenje koji su potrebni za izvođenje programa</b> | Za izvođenje programa potrebni su: projektor, računalo za nastavnika s pristupom internetu i osigurano računalo za svakoga polaznika s internetskom vezom i programskom potporom.   |
| <b>Kompetencije koje polaznik stječe programom:</b>                                    | <ul style="list-style-type: none"> <li>- koristi module medijske pismenosti potrebne za kritičko čitanje i preispitivanje medijskih poruka</li> <li>- razvija svijest o utjecaju medijskih sadržaja na oblikovanje stavova i vrijednosti</li> <li>- razumije razliku između slobode govora i govora mržnje</li> <li>- preispituje granice slobode govora</li> <li>- razlikuje slobodu govora od medijskih sloboda</li> <li>- prepoznaje stereotipe</li> <li>- prepoznaje dezinformacije</li> <li>- razlikuje vrste dezinformacija</li> <li>- funkcionalno koristi suvremene medije i zaštitu privatnosti podataka.</li> </ul> |
| <b>Preporučeni načini praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe programa</b>            | U procesu praćenja kvalitete i uspješnosti izvođenja programa obrazovanja primjenjuju se sljedeće aktivnosti: Postupci vrednovanja usmjereni su na praćenje i provjeru postignuća prema ishodima učenja. Ono se provodi usmenim provjerama stečenih vještina polaznika, projektnim i problemskim zadacima.  |

## STRUKTURA PROGRAMA

| Redni broj | NAZIV MODULA   | POPIS ISHODA UČENJA   | BROJ SATI |                |        |
|------------|--|---|-----------|----------------|--------|
|            |  |   | Nastava   | Samostalni rad | Ukupno |
| 1.         | Kritičko čitanje i analiza medijskih poruka                              | Poznavanje ključnih pojmova u vezi s medijima, medijskim porukama i medijskim sadržajima;<br>Sposobnost kritičke analize medijski posredovane informacije<br>- Sposobnost kritičkog čitanja i analize medijskih sadržaja  | 9         | 6              | 15     |
| 2.         | Karakteristike suvremenih medija, privatnost i zaštita podataka na mreži | Poznavanje ključnih pojmova u vezi s medijima, medijskim karakteristikama, privatnosti i osobnim podatcima<br>- Prepoznavanje karakteristika medija i načina zaštite osobnih informacija u medijskim objavama<br>- Samostalno biranje i korištenje medijskih sadržaja sukladno vlastitim potrebama i zaštita osobnih informacija pri objavljivanju medijskih sadržaja   | 9         | 6              | 15     |
| 3.         | Uloga medija u formiranju osobnih i društvenih vrijednosti               | - Poznavanje uloge medija kao jednog od čimbenika u procesu usvajanja osobnih i društvenih vrijednosti<br>- Razlikovanje utjecaja na medijske sadržaje<br>- Sposobnost objašnjavanja mogućih utjecaja medija na ljude<br>- Poznavanje vrijednosti koje štite etički kodeksi u novinarstvu i drugim medijskim sadržajima<br>- Uočavanje vrijednosti utkanih u konkretne medijske sadržaje<br>- Prepoznavanje propagandne tehnike u medijskim porukama<br>- Uočavanje nepoštivanja etičkih kodeksa u medijskim sadržajima | 9         | 6              | 15     |
| 4.         | Sloboda govora i govor mržnje  | Poznavanje ključnih pojmova u vezi sa slobodom govora, medijskim slobodama, neprimjerenim govorom i govorom mržnje<br>- Prepoznavanje elemenata govora mržnje i neprimjerenih vrsta govora kojima se vrijeđaju ljudsko dostojanstvo, ugled, čast, privatnost i ostala zajamčena osobna dobra<br>- Uporaba načela slobode govora sukladno suvremenim civilizacijskim stečevinama   | 9         | 6              | 15     |

|    |   |   |    |    |    |
|----|---|---|----|----|----|
| 5. | Manipulacija, dezinformacije i stereotipi | Poznavanje ključnih pojmova u vezi s manipulacijom, dezinformacijama i stereotipima<br>- Sposobnost prepoznavanja manipulacije, dezinformacije i stereotipa u medijskim sadržajima<br>- Kompetencije kritičke interpretacije medijskih sadržaja | 9  | 6  | 15 |
|    |   |   | 45 | 30 | 75 |

| NAZIV MODULA  | KRITIČKO ČITANJE I ANALIZA MEDIJSKIH PORUKA  |  |
|---|--|--|
| <b>Kvalifikacije nastavnika koji sudjeluje u izvođenju modula</b> | Završeno formalno obrazovanje iz pedagoških disciplina<br>Stečeno obrazovanje iz oblasti medijske pismenosti (formalno ili neformalno)   |  |
| <b>Način stjecanja ishoda učenja</b>                              | Vođeno učenje (predavanja, radionice, diskusije) 60%<br>Samostalan rad polaznika 40%   |  |
| <b>Cilj (ciljevi) modula:</b>                                     | Proširiti i nadgraditi (sa)znanja polaznika o načinima na koje se može doći do kvalitetnih, pouzdanih i upotrebljivih informacija u suvremenom dobu. Ključni cilj je osvješćivanje kritičke misli kod polaznika, kako bi se oni osnažili da u kritičkom ključu čitaju i preispituju informacije koje su im na raspolaganju. Kritičko čitanje podrazumijeva dijalog s medijskim sadržajem, u kojem se preispituje sam sadržaj, ono što je u njemu iskazano, ali i ono što je izostavljeno, tekst, podtekst i kontekst. Istodobno, korisnik medijskog sadržaja preispituje i osobne stavove, mišljenje i (potencijalne) predrasude.  |  |
| <b>Ključni pojmovi/nastavne cjeline</b>                           | Mediji i način na koji ih koristimo: tradicionalni i online/digitalni mediji<br>Vjerodostojnost medija: što neki medij čini vjerodostojnim<br>Medijske poruke: informativno, redundantno; denotativno, konotativno u porukama<br>5W u analizi medijskih poruka<br>Kako razumjeti ono što je izostavljeno i zašto je to važno?  |  |
| <b>Ishodi učenja:</b>   | <b>Znanje:</b><br>Polaznik će:<br>znati ključne pojmove u vezi s medijima, medijskim porukama i medijskim sadržajima<br><b>Vještine:</b><br>Polaznik će:<br>- moći kritički analizirati medijski posredovane informacije<br><b>Kompetencije:</b><br>Kompetencije kritičkog čitanja i analize medijskih sadržaja  |  |
| <b>Metode izvođenja modula:</b>                                   | Interaktivna predavanja<br>Diskusije<br>Radionice<br>+<br>Samostalni rad   |  |
| <b>Literatura:</b>  | Kokotović, D. (2007.) <i>Društvo i medijski izazovi</i> . Novi Sad<br>Reljić, S. (2018). <i>Bukvar medijske pismenosti</i> . Univerzitet u Beogradu, Beograd<br>Turčilo L. Osmić A, Žiga J. (2016). <i>Mladi, politika i mediji: priručnik za razvoj političke i medijske pismenosti mladih</i> . FES, Sarajevo: <a href="https://library.fes.de/pdf-files/bueros/sarajevo/14153.pdf">https://library.fes.de/pdf-files/bueros/sarajevo/14153.pdf</a><br>Turčilo L. (2017) <i>Pogledi o medijima i društvu</i> . Sarajevo: Vlastita naklada<br>Turčilo L. Buljubašić B. (2020). <i>Medijska stvarnost – eseji o savremenom korištenju medija u BiH</i> . Sarajevo: FPN: <a href="https://fpn.unsa.ba/b/wp-content/uploads/2020/02/MEDIJSKA-STVARNOST-Eseji-o-koris%CC%8Ctenju-medija-u-BiH_WEB-1.pdf">https://fpn.unsa.ba/b/wp-content/uploads/2020/02/MEDIJSKA-STVARNOST-Eseji-o-koris%CC%8Ctenju-medija-u-BiH_WEB-1.pdf</a><br>Vajzović E. Hibert M. Turčilo L. Vučetić V. Silajdžić L. (2021). <i>Medijska i informacijska pismenost: dizajn učenja za digitalno doba</i> . Sarajevo: FPN: <a href="https://fpn.unsa.ba/b/wp-content/uploads/2021/04/MEDIJSKA-I-INFORMACIJSKA-PISMENOST-DIZAJN-UCENJA-ZA-DIGITALNO-DOBA_e-izdanje-1.pdf">https://fpn.unsa.ba/b/wp-content/uploads/2021/04/MEDIJSKA-I-INFORMACIJSKA-PISMENOST-DIZAJN-UCENJA-ZA-DIGITALNO-DOBA_e-izdanje-1.pdf</a> |  |

| NAZIV MODULA  | KARAKTERISTIKE SUVREMENIH MEDIJA, PRIVATNOST I ZAŠTITA PODATAKA NA MREŽI   |
|---|--|
| <b>Kvalifikacije nastavnika koji sudjeluje u izvođenju modula</b> | Završeno formalno obrazovanje iz pedagoških disciplina<br>Stečeno obrazovanje iz područja medijske pismenosti (formalno ili neformalno)  |
| <b>Način stjecanja ishoda učenja</b>                              | Vođeno učenje (predavanja, radionice, diskusije) 60%<br>Samostalan rad polaznika 40%   |
| <b>Cilj (ciljevi) modula:</b>                                     | Podići razinu znanja polaznika o karakteristikama suvremenih medija s ciljem njihove adekvatne uporabe i dostizanja maksimalnih učinaka prema zahtjevima medijskih recipijenata uz osiguravanje maksimalne razine zaštite privatnosti i osobnih podataka na mreži.   |
| <b>Ključni pojmovi/nastavne cjeline</b>                           | Karakteristike suvremenih medija – specifičnosti tradicionalnih i online/digitalnih medija<br>Utjecaji medija na različite dobne skupine korisnika<br>Privatnost i moguće ugroze za privatnost pojedinca kroz medijske sadržaje<br>Zaštita osobnih podataka u online okružju   |
| <b>Ishodi učenja:</b>   | <b>Znanje:</b><br>Polaznik će:<br>znati ključne pojmove u vezi s medijima, medijskim karakteristikama, privatnosti i osobnim podatcima<br><b>Vještine:</b><br>Polaznik će:<br>- prepoznavati karakteristike medija i načine zaštite osobnih informacija u medijskim objavama<br><b>Kompetencije:</b><br>Polaznik će:<br>- birati i koristiti medijske sadržaje sukladno vlastitim potrebama i štititi osobne informacije pri objavljivanju medijskih sadržaja  |
| <b>Metode izvođenja modula:</b>                                   | Interaktivna predavanja<br>Diskusije<br>Radionice<br>+<br>Samostalni rad   |
| <b>Literatura:</b>  | Kunczik, M., i Zipfel, A. (2006). <i>Uvod u znanost o medijima i komunikologiju</i> . Zagreb: Zaklada Friedrich Ebert. ( <a href="https://library.fes.de/pdf-files/bueros/kroatien/04582.pdf">https://library.fes.de/pdf-files/bueros/kroatien/04582.pdf</a> ) (odabrana poglavlja)<br>McLuhan, M. (2008). <i>Razumijevanje medija – mediji kao čovjekovi proizvođači</i> . Zagreb: Golden marketing. ( <a href="https://monoskop.org/images/1/15/McLuhan_Marshall_Razumijevanje_medija.pdf">https://monoskop.org/images/1/15/McLuhan_Marshall_Razumijevanje_medija.pdf</a> ) (odabrana poglavlja)<br>Musa, I., <i>Medijsko pravo – sloboda izražavanja u Bosni i Hercegovini i Republici Hrvatskoj</i> , Školska naklada, Mostar, 2017. (odabrana poglavlja)<br>Vajzović E., Hibert M., Turčilo L., Vučetić V., Silajdžić L. (2021). <i>Medijska i informacijska pismenost: dizajn učenja za digitalno doba</i> . Sarajevo: FPN: <a href="https://fpn.unsa.ba/b/wp-content/uploads/2021/04/MEDIJSKA-I-INFORMACIJSKA-PISMENOST-DIZAJN-UCENJA-ZA-DIGITALNO-DOBA_e-izdanje-1.pdf">https://fpn.unsa.ba/b/wp-content/uploads/2021/04/MEDIJSKA-I-INFORMACIJSKA-PISMENOST-DIZAJN-UCENJA-ZA-DIGITALNO-DOBA_e-izdanje-1.pdf</a> (odabrana poglavlja) |

| NAZIV MODULA   | ULOGA MEDIJA U FORMIRANJU OSOBNIH I DRUŠTVENIH VRIJEDNOSTI  |
|--|---|
| <b>Kvalifikacije nastavnika koji sudjeluju u realizaciji nastave</b> | Završeno formalno obrazovanje iz pedagoških disciplina<br>Stečeno obrazovanje iz oblasti medijske pismenosti (formalno ili neformalno)  |
| <b>Način izvođenja nastave</b>                                       | Vođeno učenje (predavanja, radionice, diskusije) 60%<br>Samostalan rad polaznika 40%  |
| <b>Cilj (opis) modula</b>  | Cilj ove nastavne jedinice jeste ukazati na razlike u usvajanju vrijednosti u predindustrijskim i industrijskim društvima iz komunikativnog ugla, kao i na to kako različite vrijednosti mogu eksplicitno ili implicitno biti izražene u starim i novim medijima (knjige, novine, glazba, radio, televizija, film, mobilni telefon, internet – društveni mediji i portali i dr.). Razmatrat će se vrijednosti u medijskom sadržaju (informativni, obrazovni, zabavni, reklamni i dr.), kao i vrijednosti koje potiče sama tehnološka priroda medija (npr. trajanje sadržaja; količina dostupnog sadržaja; osobine govora, glazbe, teksta i (pokretne) slike). Polaznici će se upoznati s najvažnijim teorijama o utjecaju na medije i o utjecaju medija na ljude, propagandnim tehnikama, kao i s primjerima etičkih kodeksa i drugih propisa kojima se štite određene vrijednosti (dostojanstvo, privatnost, istina, sloboda izražavanja, pretpostavka nevinosti, dobrobit djece i sl.). |
| <b>Ključni pojmovi/ nastavne cjeline</b>                             | <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Načini odgoja, učenja, informiranja, druženja i zabavljanja u predindustrijskim (usmenim) društvima i (post)industrijskim društvima; izvori i primjeri vrijednosti utkanih u neku pjesmu, predanje, knjigu, vijest, emisiju, sportski prijenos, fotografiju, film, seriju, reklamu, osobnu objavu</li> <li>2. Tko i kako utječe na medijske sadržaje (politička ekonomija masovnih medija – model propagande; kritička teorija)</li> <li>3. Kako mediji utječu na ljude (teorija postavljanja dnevnog reda i uokvirivanja; teorija kultivacije; medijska ekologija)</li> <li>4. Propaganda i pojedine propagandne tehnike</li> <li>5. Etički kodeksi i drugi propisi koji se odnose na vrijednosti u medijima</li> </ol>  |
| <b>Ishodi učenja</b>   | <p><i>Znanja</i></p> <p>Polaznici:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Poznaju ulogu medija kao jednog od činitelja u procesu usvajanja osobnih i društvenih vrijednosti</li> <li>2. Znaju navesti različite utjecaje na medijske sadržaje</li> <li>3. Znaju objasniti moguće utjecaje medija na ljude</li> <li>4. Poznaju vrijednosti koje štite etički kodeksi u novinarstvu i drugim medijskim sadržajima</li> </ol>   |



|  |   |
|--|---|
|  | <p><i>Vještine</i></p> <p>Polaznici:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Uočavaju vrijednosti utkane u konkretne medijske sadržaje</li> <li>2. Prepoznaju propagandne tehnike u medijskim porukama</li> <li>3. Uočavaju nepoštovanje etičkih kodeksa u medijskim sadržajima</li> </ol>  |
| <p><b>Metode izvođenja nastave</b></p> | <p>Predavanja</p> <p>Diskusije</p> <p>Radionice</p> <p>+</p> <p>Samostalni rad</p>  |
| <p><b>Literatura</b></p>               | <p>Znanstveni i stručni izvori:</p> <p>Bogdanić, A. (2016). Razmatranje novinarskog diskursa i teorije medija: uvod u teoriju novinarosti. Banja Luka: Komunikološki koledž u Banjaluci.</p> <p>Griffin, E. (2012). A first look at communication theory (8. izd.). New York, NY: McGraw-Hill. (ili neko drugo izdanje) i sajt <a href="https://www.afirstlook.com">https://www.afirstlook.com</a></p> <p>Kunczik, M., i Zipfel, A. (2006). Uvod u znanost o medijima i komunikologiju. Zagreb: Zaklada Friedrich Ebert. (<a href="https://library.fes.de/pdf-files/bueros/kroatien/04582.pdf">https://library.fes.de/pdf-files/bueros/kroatien/04582.pdf</a>)</p> <p>McLuhan, M. (2008). Razumijevanje medija – mediji kao čovjekovi proizvođači. Zagreb: Golden marketing. (<a href="https://monoskop.org/images/1/15/McLuhan_Marshall_Razumijevanje_medija.pdf">https://monoskop.org/images/1/15/McLuhan_Marshall_Razumijevanje_medija.pdf</a>)</p> <p>Propisi:</p> <p>Regulatorna agencija za komunikacije Bosne i Hercegovine. (2015). Kodeks o audiovizuelnim medijskim uslugama i medijskim uslugama radija. (<a href="http://cra.ba/sr/pravila-kodeksi-i-smjernice/kodeksi-i-smjernice">http://cra.ba/sr/pravila-kodeksi-i-smjernice/kodeksi-i-smjernice</a>)</p> <p>Regulatorna agencija za komunikacije Bosne i Hercegovine. (2015). Kodeks o komercijalnim komunikacijama. (<a href="http://cra.ba/sr/pravila-kodeksi-i-smjernice/kodeksi-i-smjernice">http://cra.ba/sr/pravila-kodeksi-i-smjernice/kodeksi-i-smjernice</a>)</p> <p>Vijeće za tisak i online medije u Bosni i Hercegovini. (1999-2021). Kodeks za tiskane i online medije BiH. (<a href="https://vzs.ba/kodeks-za-stampane-i-online-medije-bih/">https://vzs.ba/kodeks-za-stampane-i-online-medije-bih/</a>)</p> <p>Ostalo:</p> <p>Primjeri medijskih sadržaja koje pronađe i pripremi nastavnik</p> |

| NAZIV MODULA  | SLOBODA GOVORA I GOVOR MRŽNJE  |
|---|--|
| <b>Kvalifikacije nastavnika koji sudjeluje u izvođenju modula</b> | Završeno formalno obrazovanje iz pedagoških disciplina<br>Stečeno obrazovanje iz područja medijske pismenosti (formalno ili neformalno)  |
| <b>Način stjecanja ishoda učenja</b>                              | Vođeno učenje (predavanja, radionice, diskusije) 60%<br>Samostalan rad polaznika 40%   |
| <b>Cilj (ciljevi) modula:</b>                                     | Podići razinu znanja polaznika o slobodi izražavanja kao jednom od temeljnih ljudskih prava koje uključuje pravo na traženje, primanje i širenje informacija različitim sredstvima u koja spadaju i mediji. Kako bi se sloboda izražavanja koristila na primjeren način, polaznici će se upoznati s temama zaštite ljudskog dostojanstva, časti i ugleda koja su najčešće povrijeđena dobra prokaračivanjem dopuštenih granica slobode izražavanja, a posebice će se obraditi različite vrste neprimjerenih vrsta govora i govora mržnje kao specifične kategorije kojom se vrijeđaju temeljne ljudske kvalitete skupine ili pojedinca zbog njihove pripadnosti određenoj manjinskoj skupini.  |
| <b>Ključni pojmovi/nastavne cjeline</b>                           | Sloboda izražavanja u europskom zakonodavstvu<br>Granice slobode izražavanja<br>Medijska prava i slobode<br>Neprijemeren govor i govor mržnje  |
| <b>Ishodi učenja:</b>   | <p><b>Znanje:</b><br/>Polaznik će:<br/>znati ključne pojmove u vezi sa slobodom govora, medijskom slobodom, neprimjerenim govorom i govorom mržnje</p> <p><b>Vještine:</b><br/>Polaznik će:<br/>- prepoznavati elemente govora mržnje i neprimjerenih vrsta govora kojima se vrijeđaju ljudsko dostojanstvo, ugled, čast, privatnost i ostala zajamčena osobna dobra</p> <p><b>Kompetencije:</b><br/>Polaznik će:<br/>- koristiti načela slobode govora sukladno suvremenim civilizacijskim stečevinama tako što svojim izražavanjem neće vrijeđati prava i interese trećih osoba i zaštićenih dobara</p>  |
| <b>Metode izvođenja modula:</b>                                   | Interaktivna predavanja<br>Diskusije<br>Radionice<br>+<br>Samostalni rad   |
| <b>Literatura:</b>  | <p>Kodeks o programskim sadržajima, RAK (<a href="https://rak.ba/hr/articles/8242">https://rak.ba/hr/articles/8242</a>)</p> <p>Kunczik, M., i Zipfel, A. (2006). <i>Uvod u znanost o medijima i komunikologiju</i>. Zagreb: Zaklada Friedrich Ebert. (<a href="https://library.fes.de/pdf-files/bueros/kroatien/04582.pdf">https://library.fes.de/pdf-files/bueros/kroatien/04582.pdf</a>) (odabrana poglavlja)</p> <p>McLuhan, M. (2008). <i>Razumijevanje medija – mediji kao čovjekovi proizvođači</i>. Zagreb: Golden marketing. (<a href="https://monoskop.org/images/1/15/McLuhan_Marshall_Razumijevanje_medija.pdf">https://monoskop.org/images/1/15/McLuhan_Marshall_Razumijevanje_medija.pdf</a>) (odabrana poglavlja)</p> <p>Musa, I., <i>Medijsko pravo – sloboda izražavanja u Bosni i Hercegovini i Republici Hrvatskoj</i>, Školska naklada, Mostar, 2017. (odabrana poglavlja)</p> <p>Pravilo 95/2023 o pružanju audiovizualnih medijskih usluga, RAK (<a href="https://rak.ba/hr/articles/8243">https://rak.ba/hr/articles/8243</a>)</p> |

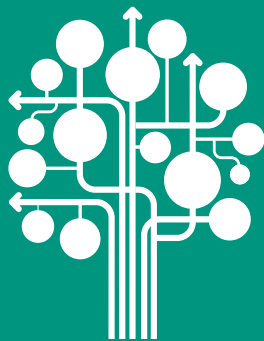
| NAZIV MODULA  | MANIPULACIJA, DEZINFORMACIJE I STEREOTIPI  |
|---|--|
| <b>Kvalifikacije nastavnika koji sudjeluje u izvođenju modula</b> | Završeno formalno obrazovanje iz pedagoških disciplina<br>Stečeno obrazovanje iz oblasti medijske pismenosti (formalno ili neformalno)   |
| <b>Način sticanja ishoda učenja</b>                               | Vođeno učenje (predavanja, radionice, diskusije) 60%<br>Samostalan rad polaznika 40%   |
| <b>Cilj (ciljevi) modula:</b>                                     | Proširiti i nadgraditi (sa)znanja polaznika o načinima na koje se danas dezinformacije šire u tradicionalnim i online medijima, te načinima na koje se vrši manipulacija putem medijskih sadržaja. Upoznati polaznike s medijskim kreiranjem stvarnosti i načinom na koji individualni i društveni stereotipi i predrasude mogu utjecati na medijsku stvarnost i percepciju javnosti   |
| <b>Ključni pojmovi/nastavne cjeline</b>                           | Medijska stvarnost i stvarni život: sličnosti i razlike<br>Stereotipi i predrasude u medijima<br>Dezinformacije, misinformacije i malinformacije<br>Društvo postistine kao društvo današnjice<br>Kako se obraniti?   |
| <b>Ishodi učenja:</b>   | <b>Znanje:</b><br>Polaznik će:<br>znati ključne pojmove u vezi s manipulacijom, dezinformacijama i stereotipima<br><b>Vještine:</b><br>Polaznik će:<br>- biti sposoban prepoznati manipulaciju, dezinformacije i stereotipe u medijskim sadržajima<br><b>Kompetencije:</b><br>Kompetencije kritičke interpretacije medijskih sadržaja  |
| <b>Metode izvođenja modula:</b>                                   | Interaktivna predavanja<br>Diskusije<br>Radionice<br>+<br>Samostalni rad   |
| <b>Literatura:</b>  | Knežević, V. (2006), <i>Spin doktori – medijski manipulatori</i> , Littera, Banja Luka<br>Turčilo L. Buljubašić B. (2018). <i>Alternativne činjenice i post-istina u BiH: ko zaista kreira agendu medija</i> . Sarajevo: IMEP:<br><a href="https://safejournalists.net/wp-content/uploads/2018/10/ko-stvarno-kreira-agendu-medija_BHS.pdf">https://safejournalists.net/wp-content/uploads/2018/10/ko-stvarno-kreira-agendu-medija_BHS.pdf</a><br>Vajzović E. Hibert M. Turčilo L. Vučetić V. Silajdžić L. (2021). <i>Medijska i informacijska pismenost: dizajn učenja za digitalno doba</i> . Sarajevo: FPN: <a href="https://fpn.unsa.ba/b/wp-content/uploads/2021/04/MEDIJSKA-I-INFORMACIJSKA-PISMENOST-DIZAJN-UCENJA-ZA-DIGITALNO-DOBA_e-izdanje-1.pdf">https://fpn.unsa.ba/b/wp-content/uploads/2021/04/MEDIJSKA-I-INFORMACIJSKA-PISMENOST-DIZAJN-UCENJA-ZA-DIGITALNO-DOBA_e-izdanje-1.pdf</a><br>Sajt Medijska pismenost.ba: <a href="https://medijskapismenost.ba/hr/sto-su-dezinformacije/">https://medijskapismenost.ba/hr/sto-su-dezinformacije/</a> |

## UVJETI ZA IZVOĐENJE PROGRAMA OBRAZOVANJA IZ MEDIJSKE PISMENOSTI

Za izvođenje programa obrazovanja iz medijske pismenosti potrebni su:

- učionica za rad u malim skupinama (do 20 polaznika),
- ploča za pisanje,
- računalo s pristupom internetu za nastavnika,
- projektor,
- računalo ili umreženi telefon s pristupom internetu za svakog polaznika,
- tiskani materijali koje pripremi nastavnik za svakog polaznika (odlomci iz literature, primjeri medijskih sadržaja, vježbe).





**Erasmus+**

Obogaćuje živote, širi vidike.



[www.aposo.gov.ba](http://www.aposo.gov.ba)



[www.facebook.com/EPALE.ba](https://www.facebook.com/EPALE.ba)